

OBSAH

Předmluva	9
1. Je lehčí trpět nežli přijmout řešení	13
Postavení rodinného systému	14
Jiný obraz	19
Otcovské požehnání	19
Řešení	22
Co způsobuje onemocnění v rodinách	23
Domýšlivost a její následky	25
Agresor a oběť	29
2. Podřídím se realitě, kterou jsem poznal	31
Fenomenologická psychoterapie	31
Pohled bez úmyslu	31
Láska	32
Společně	32
Účinek	33
Opaky	34
Svoboda	35
Lidská stránka	35
3. Každý z nás je svým způsobem zapleten	37
Funkce svědomí	37
Vina a nevinność	37
Dobro	39
Svědomí a superego	39
Svědomí a rovnováha	40

„Správný“ Bůh	42
Kompenzace a láska	42
4. Kdo se považuje za příliš dobrého na to, aby byl špatný, zničí vztah	43
Kompenzace, láska a pomsta	43
Hranice kompenzace	44
Odmítnutí	46
5. Kdo je sám se sebou v souladu, nemusí bojovat	48
Nadání	48
Jednoduchost	49
Naplnění	50
6. Velikost je v obyčejných věcech	51
Meditace a spirituální cesty	51
Esoterismus	52
Váha duše	53
Spiritualita	54
7. Pokrok je spojen s vinou	56
Oddanost a vzpoura	56
8. Bytí je stále přítomné a přesahuje život	59
○ smrti	59
Nebe a země	61
9. Dotknout se v duši něčeho většího	63
Jak přichází řešení	63
Hloubka	64
Prostor	64
Šíře	67
Vnitřní soustředění	68

10. Řády se odhalí	72
Zkušenost, svoboda, ideologie	72
Stejné právo sounáležitosti	72
Právo na vlastní osud	73
Pořadí	73
11. Vždy je možné počítat s láskou dítěte	75
Terapie a rodina	75
Přerušení pohybu k milované osobě	79
Morální požadavky	80
12. Triumf znamená zřeknutí se úspěchu	82
Rozlišení pocitů	82
Závist	82
Zlost	82
Triumf	83
Nenávist	84
Strach	84
Deprese	86
Akceptování a přijetí	87
Bolest	88
13. Domýšliví odmítají poznání	90
O poznání a vnímání	90
Autorita	92
Zakořenění	92
14. Hříchy přináší i dobro	94
Rozvratná strana řádu	94
Oddanost	94
Potrat	96
15. Psychokapitalisté nejhoršího druhu	98
Seberealizace, pouto, naplnění	98
Síla a slabost	99
Hluboké síly	101

16. Děti patří svým rodičům	103
○ adopci a incestu	103
17. Sexualita je větší než láska	110
○ lásce, znásilnění a poutu	110
Smrt	110
Znásilnění	111
Pouto	112
Pudy	114
Hřích	115
18. Hněv je destruktivním impulsem	118
○ politice a angažovanosti	118
Pohrdání	119
Pokora	121
Služba	122
19. Vzdávám se naděje na věčný mír	124
Iluze lidské moci	124
Vina	126
20. Šťěstí je dílem duše	127
21. Duše se řídí pravidly, která se vymykají současné módě	130
Muž a žena	130
Priorita ženy	130
Respekt	132
Dvojité posunutí	133
Duše	135
22. Starám se o novou generaci	138
○ závazku a kompenzaci	138
Ztracená možnost	138
Obrat osudu	141
Řád duší a morálka	142

PŘEDMLUVA

Bert Hellinger mi zmátl mysl a dotkl se duše.

Podářilo se mu znejistit a rozhořčit mě a vyvolat zvědavost. Na první pohled se mi jeho myšlenky moc nelíbily:

„Mateřství je něco velkého“ – ach Bože!

„Cti svého otce a matku“ – jak katolické!

„Neútoč proti rodičům, ale přijímej je takové, jací jsou“ – po tom všem, co mi způsobili!

„Žena musí následovat muže.“ A někoho takového *ty* považuješ za dobrého?

Ano, jeho terapeutická práce mne opravdu okouzila. Tři dny jsem sledovala, jak pracuje s nemocnými před publikem čtyř stovek lidí. Na začátku je to jako divadelní představení: poutavé, dojemné, pravý úsek lidského života. Diváci, kteří na začátku nejsou zúčastněni, se stanou, aniž by si toho všimli, účastníky dramatu nazvaného „vlastní rodina“. Najednou je cítit, jak vlastní příběh postupuje a události, které se dříve zdály podružné, se najednou stanou důležitými: „Ach ano, existuje také tahle nevlastní sestra!“ A tady se řinou slzy, protože se jedna žena uklání před svou matkou. Pane na nebi! Co *to* je? A večer si všimnete, že jste vyčerpáni – kdoví proč, vždyť jsem byla pouze divákem!

Co to je, co způsobí, že jistá slova pronesená při terapeutické práci se najednou stanou tak významnými? Pokora vůči rodičům, požádání o „požehnání“ otce? Co je pravdy na výroku, že omlouvat se je „drzost“ a odpouštět je „domyšlivost“?

Co to je, co řídí myšlení tohoto muže v jeho terapeutickém díle? A jak to, že umí s takovou jistotou odlišit bílá místa racionálního myšlení, které je typické pro současnou dobu?

Jak může brát v úvahu:

- lásku v incestu (tak tohle mě opravdu rozčiluje),

- nevyhnutelnost viny z období nacismu (lidé by spíše měli vědět, co se stalo, a potírat to!),
- hněv jako násilnou energii,
- respekt vůči mužům bez ohledu na emancipaci (ale odkud může přicházet vzhledem k tomu, kolik již bylo pohrdání mužů ženami!),
- vinu adoptivních rodičů vůči jejich adoptivnímu dítěti (vždyť adopce je přeci krásným a velkým sociálním skutkem!),
- pouto k rodině jako zdroj svobody (ale vždyť by bylo třeba spíše se osvobodit od rodičů!),
- smíření se s osudem (osud vezmu do svých rukou!)?

Kolik otázek se ve mně vynořilo, všechny najednou. Nejvíce mne okouzli-
lo, jak dojemný je způsob práce Berta Hellingera. Skutečnost, že jsem ho
viděla na živo, ponořila se do jeho knih a hodiny s ním hovořila, mi přine-
sla zvláštní mír, uvolnění a pokojný optimismus vůči sobě i vůči světu obec-
ně. Co tohle způsobilo? Možná to, že je zde někdo, kdo neúnavně hledá
lásku, která pramení ze zapletení, strádání a z nemoci. Proto se zdá, že Helling-
gerův jazyk má v sobě něco starodávného. Když mluví o pokoře, laskavosti
nebo náklonnosti, o požehnaní otce, o životě jako daru nebo o usmíření,
dotýká se sféry zkušenosti vlastní duše, pro kterou moderní psychologie nemá
slov. Je to, jako by postavil most k realitě života, kde není jazyk schopný
postihnout nejhlubší popudy duše. Tohle vše je pro mě trochu zneklidňu-
jící a ptám se, kdo je ten muž, který mě dokáže vést směrem, kde vše napros-
to přesahuje rozum.

Bert Hellingner umí být na své pacienty přísný, je prudký a – abych užila
lichotivější výraz – rozhodný (někteří říkají autoritativní), když se mu to zdá
nezbytné. Nebojí se otevřeně mluvit o těžkých tématech, na která se ostatní
odvážá maximálně tak myslet! Je to muž, který i přes to, že je opatrný
a pečlivě formuluje své výroky, nemá zábrany otevřeně vyjádřit to, co vidí.

Tento psychoterapeut, který se raději nazývá léčitelem duší, si bere na
mušku ty, kteří jsou samozvanými advokáty všech chudáků a vyděděnců,
vdov a sirotků, ať už jsou to terapeuti, faráři nebo kdokoli, kdo se rád anga-
žuje v charitativních případech. Slovník spořádaného muže, vychovatele
a terapeuta racionálního zaměření je v jistém smyslu nesrozumitelný, domýš-
livý a sterilní v porovnání s jednoduchým a výrazným slovníkem Hellinge-
ra. A on navíc, což je zvláštní, ani nechce moc vyzvídat!

Pro terapeuty je obvykle velmi důležité důkladně prozkoumat nejskrytější aspekty lidského utrpení. Hellinger chce znát „pouze fakta“, nikoliv to, co si kdo myslí anebo co cítí „právě teď“. „Pojď, především postav svůj rodinný systém,“ říká a přerušuje tak žalostné příběhy o zlých otcích a nenasytných matkách. Jednou pracoval s mužem, který při nehodě ztratil manželku a dítě. Popis události svou hrůzností zmrzčil publikum. Hellinger stál naproti němu, poslouchal ho, jeho hlas zjemněl. „Teď postav systém,“ říká a obdivuhodným způsobem ví, jak se společně s tímto mužem dívat na smrt jeho drahých a jak ho znovu doprovodit k životu – s velkým klidem, s málo slovy a s vlídnou jistotou, která podporuje všechny přítomné. Umí být i takový. Muž mírný, srdečný a zcela soustředěný ve svém soucitu. Jednoho dne jsme si spolu sedli, poprvé ve studiu v rádiu, pak v jeho pracovně, a rychle jsme udělali tento rozhovor. Jak laskavě spolupracoval! Ne vše bylo objasněno až do hloubky. Ale prozatím je to dostatečné.

Rozhovory s Bertem Hellingerem nás zvou k ponoření se jak do myšlenek, tak do pocitů. On provokuje, okouzluje, je dojemný a umí rozčítit. Celá tahle „směs“ vyživuje ducha a nabádá k myšlení tam, kde on se naopak spokojeně stáhne. A následkem toho, aniž bychom věděli jak, se cítíme být více shovívaví vůči světu.

Gabriella ten Hövel